

Az Allianz 2023-as globális nyugdíjjelentése: egyre hangosabban ketyeg a demográfiai bomba

Allianz Hungária Zrt.

- **Nincs megállás: a Covid19-járvány ellenére is töretlen tempóban folytatódik a társadalmak elöregedése**
- **Szorgos egy helyben topogás: a világ nyugdíjrendszerei hatalmas építkezésekre hasonlítanak, ahol nem látni, mikor fejeződhet be a munka – a várható demográfiai változásokra azonban csak alig néhány ország készült fel**
- **Újragondolás: a jövő nyugdíjrendszerének kulcsfontosságú feltétele, hogy a társadalom újraértékelje a munka szerepét**
- **A magyar nyugdíjrendszer 3,7-es pontszámot ért el – ez azt jelzi, hogy itt is nagy szükség van további reformokra**

Az Allianz közzétette [Globális Nyugdíjjelentésének második kiadását](#), amelyben a világ 75 országának nyugdíjrendszerét elemzi a saját fejlesztésű Allianz Nyugdíjmutató (Allianz Pension Index, API) alkalmazásával. A mutató alapja három pillér: az alapvető demográfiai és költségvetési feltételek elemzése, a nyugdíjrendszer fenntarthatósága (amelyhez a finanszírozási és járulékfizetési időtartamok ismerete fontos tényező) és megfelelőségének megállapítása (például, hogy mekkora a szóródás mértéke, vagy éppen a nyugdíjak szintje). A jelentés 40 paramétert vizsgál és osztályoz az 1-től (nagyon jó) 7-ig (nagyon gyenge) terjedő értékskálán. Az összes paraméter súlyozott összege alapján egyetlen átfogó pontszámban jelenik meg az adott rendszer értékelése.

Nincs megállás

A koronavírus-járvány számos országban csökkentette a várható élettartamot, míg néhányban (kisebb mértékben) megugrott a születések száma. Ez azonban csupán átmenetileg szakította meg a társadalmak előregedésének töretlen és gyorsuló tendenciáját, amit jól mutat az időszerű globális függőségi rátájának alakulása^[1]: a mutató 2050-re a mai 15,1%-ról 26,3%-ra fog emelkedni, pedig 2019-ben „csupán” 25,3%-ról szólt az előrejelzés. „A Kínából, Koreából vagy például Olaszországból érkező legújabb adatok a demográfiai változás felgyorsulását mutatják” – mondta Michaela Grimm, a jelentés társszerzője. „Különösen a születésszám alakul a vártnál sokkal rosszabbul a családpolitikai erőfeszítések ellenére is.. A fiatalabb, különösen az Y és a Z generációk maguk lesznek kénytelenek (még) nagyobb mértékben gondoskodni saját időszerűkről. A kellemetlen igazság az, hogy hosszabb ideig kell majd dolgozniuk, valamint többet és céltudatosabban kell megtakarítaniuk.”

Szorgos egy helyben topogás

A vizsgált nyugdíjrendszerek súlyozatlan teljes pontszáma 3,6, ami éppen csak kielégítő. Az utolsó, 2020-as jelentésünkhöz képest ez csupán gyenge javulást jelent. Ez egyfelől aligha meglepő: a koronavírus, a háború és az energiaválság nyomán a legtöbb országban tovább szűkült a költségvetési tér. Másfelől viszont nagyon kiábrándító a helyzet: a nyugdíjreformok szükségességét ugyan nem vitatják, de a szavakat ritkán követik tényleges tettek – „a nyugdíjak nagy építkezésén” nem halad a munka. Valójában csak néhány ország – például Franciaország és Kína – volt képes a reformjai révén jelentősen javítani a pontszámán. Franciaország esete jól mutatja, hogy ezek a reformok politikai dilemmát jelentenek, hiszen a feje tetejére állítják a megszokott gazdaságpolitikát: ahelyett, hogy a mai osztogatásért cserében jövőbeni terheket róna ki, előrehozza a terheket a jelenbe, hogy elkerülje a majdani

megszorításokat. A néhány, jelenleg jól teljesítő nyugdíjrendszer – kiváltképp Dánia, Hollandia és Svédország, amelyek összpontszáma jóval 3 alatt van (lásd a táblázatot) – közös jellemzője, hogy igen korán kijelölték a fenntarthatóság felé vezető utat. Már amikor a demográfiai bomba még csak halkan ketyegett. A példát éppen ezért számos fejlődő ország követheti, amelyeknek hasonlóképpen még van arra lehetőségük, hogy stabilizálják a nyugdíjrendszerüket. Sok más országban azonban fájdalmas reformok nélkül aligha lesz ez megvalósítható.

Újragondolás

A technikai részleteken túl (pl. a járulékok szintje és a járulékfizetés időtartama) a fenntartható és megfelelő nyugdíjrendszereknek van egy kulcsfontosságú kiigazítási tényezőjük, nevezetesen a munka társadalmi értéke. „Az automatizálás, a digitalizálás és a mesterséges intelligencia egyre inkább lehetővé teszi az oktatáshoz való egyetemes hozzáférést, és ennek révén a munkáról alkotott új felfogások megjelenését. A foglalkoztatás és a nyugdíjba vonulás merev elkülönülése alól jelenleg csak a kiváltságosok szűk köre mentesül. A jövő nyugdíjrendszere az oktatás és a munka világának mindenkit érintő újragondolásával kezdődik” – mondta Ludovic Subran, az Allianz vezető közgazdásza.

Reformszükségletek

A magyar nyugdíjrendszer 3,7 pontjával a középmezőny alja felé található. A régió országainak többsége nagyon hasonló pontszámmal rendelkezik (csak a balti országok és Bulgária teljesít valamivel jobban). A sebesen romló demográfiai kilátások miatt – az időskorú eltartottak függőségi aránya 2050-re várhatóan 46,6%-ra nő majd – radikális reformokra van szükség. A fenntarthatóság és ezzel egy időben a megfelelőség javítását számos módosítás szolgálhatja a nyugdíjkorhatártól és a járulékok mértékétől kezdve a tőkefedezeti megoldások (újra)gondolásáig. A világ legjobb, 3 alatti pontszámú nyugdíjrendszerei

Ország	Teljes pontszám	Alapfeltételek (pontszám)	Fenntarthatóság (pontszám)	Megfelelőség (pontszám)
Dánia	2,2	3,0	2,5	1,4
Hollandia	2,6	2,9	3,4	1,7
Svédország	2,6	3,1	2,9	2,1
Új-Zéland	2,8	3,1	3,4	2,1
USA	2,9	3,5	2,8	2,6
Tajvan	2,9	4,0	2,8	2,4
Izrael	2,9	2,8	3,5	2,5
Belgium	3,0	3,9	3,0	2,4
Magyarország	3,7	4,2	3,8	3,4

A teljes, angol nyelvű jelentés itt érhető el: [Economic Research | Allianz](#)

Az Allianz 2023-as globális nyugdíjjelentése: egyre hangosabban ketyeg a demográfiai bomba